

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-4-157 (Muafiyet)
Karar Sayısı : **05-75/1028-286**
Karar Tarihi : 28.10.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : Sezin Elçin CENGİZ, Esin ÇERÇİOĞLU

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

: Ankara Ticaret Odası

20

D. TARAFLAR

: Ankara Ticaret Odası
2. Cd. No:5 Söğütözü/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Ankara Ticaret Odası (ATO)'nın konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarına yönelik "indirim günleri" kararına menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına en son 9.9.2005 tarih ve 6313 sayı ile ile giren başvuru üzerine düzenlenen 10.10.2005 tarih, 2005-4-157/MM-05-SEC sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 14.10.2005 tarih, REK.0.08.00.00-130/304 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-74 sayılı toplantıda görüşülmüş olup 05-74/994-M sayı ile soruşturma açılıp açılmayacağı hususuna ilişkin olarak "4054 sayılı Kanun'un 51. maddesinde öngörülen karar yeter sayısının oluşmadığı anlaşıldığından anılan maddenin ikinci fıkrasında öngörülen yöntemin izlenmesine" karar verilmiştir.

Bu çerçevede, dosya konusu, 05-75 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda,

- başvuru konusu teşebbüs birliği kararına, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bir ihlal teşkil etmesi nedeniyle, menfi tespit verilemeyeceği,

05-75/1028-286

- başvuru konusu teşebbüs birliği kararının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sıralanan muafiyet şartlarının hiçbirini taşımadığı, bu nedenle anılan karara muafiyet verilemeyeceği,

50 - başvuru konusu teşebbüs birliği kararının alınmasından bildirim için başvuru tarihi kadar 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği, ancak gerek 5388 sayılı Kanun ile getirilen değişiklik çerçevesinde bildirim yükümlülüğünün kaldırılması, gerek ATO tarafından 19.7.2005 tarihinde bildirimde bulunulması, gerekse ihlalin "ağır ihlal" niteliği taşıması hususları dikkate alınarak usul ekonomisi esasları bakımından soruşturma açılmasının yerinde olmayacağı,

- bununla birlikte, Kurul tarafından takdir edilecek bir süre içerisinde, başvuru konusu Karar'ın uygulamasının durdurulması, tüm üyelere duyurulması ve bu yönde yapılacak düzenlemelerin Kurum'a tevsik edilmesi, aksi halde haklarında soruşturma açılacağı hususunda anılan teşebbüs birliğine bildirimde bulunulmasının gerektiği

görüşlerine yer verilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

70 Bildirim Formu'nda ATO Meclisince alınan dosya konusu "indirim günleri" kararının ATO üyesi konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarına yönelik olduğu belirtilmiştir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarı "konfeksiyon ve ayakkabı satışı pazarı" olarak belirlenmiştir.

H.1.2. Coğrafi Pazar

80 Bildirimi yapılan karar, Ankara'da faaliyet gösteren ATO üyelerine yönelik olduğundan, dosya konusu bakımından ilgili coğrafi pazar "Ankara ili" olarak tespit edilmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.2.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un uygulaması bakımından, ATO bir teşebbüs birliğidir ve ATO'nun dosya konusu 'indirimli günler' kararı da bu çerçevede bir teşebbüs birliği kararıdır.

90 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesinde "İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanunun 4., 6. ve 7.

05-75/1028-286

maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir.” hükmü yer almaktadır.

100 İnceleme konusu karar, Ankara’da faaliyet gösteren konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarının, indirim günlerinin tespit edilmesine ilişkindir. Karar uyarınca, belirlenen tarihlerde yapılacak indirim oranları önceden ATO’ya bildirilecek, bildirilen indirim oranlarının dışında ve ATO tarafından belirlenen günler haricinde indirim yapılamayacaktır. Bu durum, 4054 sayılı Kanun’un 4(a) maddesi ile yasaklanan “mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi” haline bir örnek teşkil etmektedir. Bu çerçevede inceleme konusu karar, 4054 Kanun’un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı bir teşebbüs birliği kararıdır. Dolayısıyla dosya konusu karara 4054 sayılı Kanun’un yukarıda anılan 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit verilmesi mümkün değildir.

H.2.1. Muafiyet Değerlendirmesi

110 4054 sayılı Kanun’un “Muafiyet” başlıklı 5. maddesine göre, bu maddede yer verilen dört şartın tamamının varlığı halinde Kurul, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir.

Buna göre, başvuru konusu Teşebbüs Birliği Kararı’na muafiyet verilebilmesi için, kararın bu şartların tamamını taşıdığına tespit edilmesi gereklidir. ATO’nun “indirim günleri” kararı, muafiyet şartları bakımından değerlendirilmiştir:

120 **a) Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanması**

Bu hüküm çerçevesinde hangi hallerin ekonomik yarar sağladığının somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması ekonomik yararın sağlandığı hususlar arasında görülmektedir.

130 Bildirim Formu’nda, konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarının ATO tarafından belirlenen tarihler arasında “indirimli günler” adı altında satış yaptıkları takdirde, ellerindeki stokları eritebilecekleri, iş kollarında yeni üretim modelleri geliştirebilecekleri ve kalite artışına gidecekleri ifade edilmektedir.

Bu noktada, firmalar tarafından yapılan indirimlerin ATO tarafından tespit edilen günler dışında yapıldığında da yukarıda aktarılan avantajların sağlandığı söylenebilir. Belli dönemlerde oluşan stok fazlasından kurtularak bunları kazanca dönüştürmek, müşteri bağımlılığını pekiştirmek, bunun yanında da rekabet avantajıyla diğer firmalar karşısında güçlü konuma geçmek amacıyla yapılabilecek indirimlerin, ATO tarafından belirlenen günlerde yapılması, bu

05-75/1028-286

- 140 avantajların gerçekleşmesi için ön koşul olarak gözükmemektedir. Aksine, indirim yapma özgürlüğünün belirli dönemlerle sınırlanması, firmaların rekabet güdülerini zayıflatacak, stok fazlasından kurtulmak isteyen firmalar, öngörülen indirim dönemlerini beklemek zorunda kalacaklar ve bu durumda ticari hayat olağan akışından ziyade, ATO'nun belirlediği doğrultuda devam edecektir. İndirim günlerinin herhangi bir takvime bağlanmadığı koşullarda, mal arzında devamlılık firma tarafından kendi döngüsünde sağlanacak, fazla mallarını kazanca dönüştüren veya rekabet avantajına sahip olan firmalar, kazançlarını yeni ürünleri piyasaya sürerek veya yeni üretim teknikleri geliştirerek kullanabileceklerdir.
- 150 Aktarılan bu değerlendirmeler çerçevesinde, ATO tarafından alınan kararın muafiyetin ilk koşulunu sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması

- Muafiyetin ikinci şartı; anlaşmanın, tüketicilere bir önceki şart sonucunda ortaya çıkan objektif faydadan adil bir pay alma imkanı tanınması gereğidir. Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için, ilgili malların dağıtımı veya hizmetlerin sunulmasından elde edilen iyileşmenin tüketicieye yansıtılması ve ortaya çıkan ekonomik fayda ile tüketicinin elde edeceği menfaat arasında makul bir denge olması gerekmektedir. Bu çerçevede, fiyatlar seviyesindeki düşüş, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğinin artması, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi, malın arzında devamlılığın sağlanması gibi koşullar da tüketicinin elde edeceği menfaat kapsamında değerlendirilebilmektedir.
- 160

Bildirim Formu'nda muafiyet talep edilen karar ile tüketicilerin daha ucuz mal edinme imkânı elde edecekleri ifade edilmektedir. Ancak, indirim günlerinin ATO tarafından belirlenen günler dışında yapılması durumunda da aynı, hatta daha fazla faydaya ulaşmak mümkündür. Zira,

- 170
- tasfiye halindeki teşebbüs stoklarının likide edilmesi,
 - tüketici tarafından talep edilmeyen, pazarları daralan ve ortadan kalkan malların kısa sürede elden çıkarılarak, tüketici tercihlerine daha uygun mal paletlerinin oluşturulması ve pazara sunulması,
 - ticari faaliyetine yeni başlayan teşebbüslerin tüketicieye tanıtımı

- gibi amaçlarla teşebbüsler, yalnızca sezon sonlarında değil, yılın her döneminde indirimli mal satışları yapabilmektedirler. Ancak ATO'nun dosya konusu kararı ile, teşebbüsler yukarıda anılan amaçlarla indirim yapabilmek için dahi, ATO tarafından belirlenen tarihleri beklemek zorunda kalacaklardır. Bu durum da, tüketicilerin söz konusu tarihler dışında indirimli ürün satın almalarını engelleyecektir. Bu durum ATO'nun, alınan kararın tüketiciler lehine olduğu savını geçersiz kılmaktadır.
- 180

05-75/1028-286

Yukarıda aktarılan değerlendirmeler çerçevesinde, ATO tarafından alınan kararın muafiyetin ikinci koşulunu da sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

c) İlgili piyasaların önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

190 Muafiyetin üçüncü şartı, anlaşmanın veya kararın teşebbüse ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabeti ortadan kaldırma imkânı tanımaması gereğidir. Bu şartın amacı, rekabetin kısmen sınırlandırılmasına izin verilen piyasalardaki reel ve potansiyel rekabetin devamının teminidir.

Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu şarta göre, muafiyete konu anlaşma veya karar, ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmamalı, bir başka deyişle ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması kazanımlarına rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda ulaşılmamalıdır.

200 Bildirim Formu'nda "indirimli günler" in belirli tarihler arasında olması nedeniyle rekabet ortamına zarar vermeyeceği ifade edilmektedir. Burada önemli olan husus, teşebbüslerin özgür iradelerinin önüne geçilerek onlar adına karar alınması, belirlenen günler dışında indirim yapma özgürlüklerinin kısıtlanmasıdır. İndirim günlerinin belli tarihler arasında olması; rekabetin bu dönemler dışında sona ermesi, bu dönemlerde ise yine ATO'ya bildirilen oranlarla sınırlı kalması anlamına gelmektedir. Nitekim ATO'nun söz konusu kararı uyarınca indirim günleri yaz dönemi ve kış dönemi için ikişer ay süreceğinden, teşebbüsler yılın geri kalan sekiz ayı boyunca indirimli satış yapmak suretiyle rekabet edemeyeceklerdir.

210

Bunun yanı sıra, ATO'nun kararı Ankara'da faaliyet gösteren tüm konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarına yönelik olduğundan, yukarıda aktarılan rekabet kısıtlaması pazarın tümüne etki edecektir. Bu durum da, ilgili piyasada rekabetin önemli ölçüde azalması sonucunu doğuracaktır.

Bu çerçevede, ATO tarafından alınan kararın muafiyetin üçüncü koşulunu da sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

220 **d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması**

Kanun'un 5. maddesinde öngörülen bu koşul gereği, tüketicilere yansıtılan ekonomik gelişme ve iyileştirmenin elde edilmesinde rekabeti daha az sınırlayan bir yöntem mevcut ise anlaşmaya muafiyet tanınamayacaktır. Bu koşula aykırılık, ya izlenen amacın elde edilmesi için rekabetin gereğinden fazla sınırlanması ya da rekabetin sınırlanması gereğinin dahi bulunmaması halinde olabilir. Teşebbüsler prensip olarak anlaşma ile amaçladıkları ekonomik yararların gerçekleştirilmesinde rekabeti en az sınırlayıcı yöntemi tercih etmekle yükümlüdürler.

230

ATO'nun dosya konusu kararı ile mağazaların ATO tarafından belirlenen tarihler dışında indirim yapmaları yasaklanmaktadır. Ticari faaliyetin ve rekabet özgürlüğünün asli bir unsuru olarak kabul edilen indirimli satış yapmanın bu şekilde kısıtlanmasının, ATO tarafından karara gerekçe olarak gösterilen; firmaların ellerindeki stokları eritmeleri, iş kollarında yeni üretim modelleri geliştirmeleri ve kalite artışına gitmeleri gibi amaçlara ulaşılması ile herhangi bir bağlantısının bulunmadığı değerlendirilmektedir.

240 ATO'nun internet sitesinde yayınlanan Bülten'de yer alan "İndirimlere Çeki Düzen Geliyor" başlıklı haberde yer alan, ATO Yönetim Kurulu Başkanı Sinan AYGÜN ile yapılan röportajdan, ATO'nun dosya konusu kararının, esas itibarıyla, gerçek anlamda bir indirim olmadığı halde indirim ilanında bulunularak tüketicinin yanıltılmasının engellenmesi amacıyla alındığı anlaşılmaktadır. Ancak, söz konusu karar ile ticari faaliyet başlangıcında tanıtım amacıyla gerçekleştirilen ya da ürün paletinin yenilenmesi amacıyla stokların mevsimsel olmayan tasfiyesini amaçlayan indirimli satış uygulamaları da yasaklanmaktadır. Bu durum ise, müteşebbisin fiyat tespit etme ve ticari karar alma özgürlüğüne gereksiz ve amacını aşan bir müdahale niteliğindedir.

250 Bu bilgiler ışığında, ATO'nun dosya konusu kararının, rekabeti zorunlu olandan daha fazla kısıtladığı, dolayısıyla muafiyetin dördüncü koşulunu da sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

H.2.3. Bildirime İlişkin Değerlendirme

17.3.2005 tarihinde ATO Meslek Komiteleri tarafından hazırlanan ve 24.3.2005 tarihinde ATO Meclisi tarafından onaylanarak bağlayıcılık kazandırılan konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarına yönelik "indirim günleri" kararı, bu tarihten itibaren, ATO üyelerine duyurularak uygulanmaya başlamıştır. 19.7.2005 tarihinde de, Kurum'a konuya ilişkin muafiyet başvurusunda bulunulmuştur. 260 Kurum'a bildirim yapılmadan önce yaklaşık 4 ay boyunca uygulanan karar, halen uygulanmaya devam etmektedir.

Bu noktada, anılan süreç boyunca uygulamanın 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği; ancak gerek 5388 sayılı Kanun ile getirilen değişiklik çerçevesinde bildirim yükümlülüğünün kaldırılması, gerek ATO tarafından 19.7.2005 tarihinde bildirimde bulunulması, gerekse ihlalin "ağır ihlal" niteliği taşımaması hususları dikkate alınarak usul ekonomisi esasları bakımından soruşturma açılmasının yerinde olmayacağı kanaatine varılmıştır.

270 I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. 13.7.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5388 sayılı yasa nedeniyle 8 kurul üyesinin katılımıyla toplantının yapılabileceğine OYÇOKLUĞU ile,

05-75/1028-286

2. başvuru konusu teşebbüs birliği kararına, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde ihlal teşkil etmesi nedeniyle, menfi tespit belgesi verilemeyeceğine OYBİRLİĞİ ile,

280 3. başvuru konusu teşebbüs birliği kararının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sıralanan muafiyet şartlarını taşımaması nedeniyle anılan karara muafiyet de tanınamayacağına OYÇOKLUĞU ile,

4. dosya mevcudu bilgi ve belgeler çerçevesinde anılan teşebbüs birliği hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYÇOKLUĞU ile,

5. bununla birlikte, 60 gün içerisinde, başvuru konusu Karar'ın uygulamasının durdurulması, tüm üyelere duyurulması ve bu yönde yapılacak düzenlemelerin Kurumumuza tevsik edilmesine, aksi takdirde haklarında soruşturma açılacağı ve aynı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağı ilgili taraflara bildirilmesine OYBİRLİĞİ ile,

290 karar verilmiştir.

(28.10.2005 tarihli 05-75/1028-286 sayılı Kurul Kararı'na)

KARŞI OY GEREKÇESİ

1- Kararın 1. bendine dair Karşı Oy;

13.07.2005 tarih ve 25874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5388 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun"un 3. maddesi ile, 4054 sayılı Kanun'un 22. maddesi ;

"Rekabet Kurulu, biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere toplam yedi üyeden teşekkül eder" şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca, Rekabet Kurulu'nun mevcut üye sayısı bugün itibarıyla 8 olmasına rağmen, üye sayısı 7' ye düşünceye kadar toplantıların 8 üyenin katılımı ile yapılacağına dair geçici bir hükme de yer verilmemiştir.

Karar nisabı da aynı yasanın 5. maddesinde 7 üye için belirlenmiş olup, bu sayının 8 üye için kıyasen uygulanmasının mümkün olmadığı kural olarak getirilmiştir.

Bu nedenle, 5388 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih olan 13.07.2005 tarihinden itibaren Kurul toplantılarının en fazla 7 üyenin katılımı ile yapılması gerektiği kanaatinde olduğumuzdan, toplantının 8 üyenin katılımı ile yapılmasına dair çoğunluk görüşüne karşıyız.

2- Kararın 4. bendine dair Karşı Oy;

ATO Meslek Komiteleri ile ATO Meclisi tarafından alınan "indirim günleri" kararına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönündeki çoğunluk görüşüne aşağıda yer alan nedenlerden dolayı karşıyız.

ATO Meslek Komitelerinin ve daha sonrada ATO Meclisi'nin "Uyulması Zorunlu Mesleki Karar" aldığı ve indirim günlerinin belli bir takvime bağlandığı ATO'nun "Ankara İndirim Günleri Konusunda Üyelerimize Önemli Duyuru" başlıklı duyuru metninde şu ifadeler yer almaktadır.

"Bu karar uyarınca;

- Yaz dönemi indirimleri 1 Temmuz-31 Ağustos 2005, kış dönemi indimleri 1 Şubat-31 Mart 2005 tarihleri arasında yapılacak,
- Bu tarihler dışında indirim yapılmayacak.

05-75/1028-286

- Mağazalar, Ankara Ticaret Odası'ndan indirim izin belgesi almadan indirimde gidemeyecek.
- Yaz indirimine katılmak isteyen mağazalar en geç 30 Haziran 2005 tarihine kadar ATO'ya başvurarak alacakları indirim izin belgesini, mağaza girişinin görünür bir yerine asacaklardır.
- İndirimlerin zamanında ve taahhütler doğrultusunda yapılıp yapılmadığı Ankara Ticaret Odasınınca denetlenecek.”

İndirim zamanı ve oranlarına uyulmaması halinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) yasası uyarınca ATO tarafından uyarma, kınama ve üyelikten çıkarmaya varan disiplin cezaları ile 3 milyar liraya kadar para cezası verilebileceği de Duyuru'da ayrıca belirtilmiştir.

Söz konusu karar, Ankara'da faaliyet gösteren konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarının, indirim günlerinin tespit edilmesine ilişkindir. Karar uyarınca, belirlenen tarihlerde yapılacak indirim oranları önceden ATO'ya bildirilecek, bildirilen indirim oranlarının dışında ve ATO tarafından belirlenen günler haricinde indirim yapılamayacaktır. Bu durum, 4054 sayılı Kanun'un 4(a) maddesi ile yasaklanan “mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi” haline bir örnek teşkil etmektedir. Bu çerçevede inceleme konusu karar, 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı bir teşebbüs birliği kararıdır.

Bununla birlikte; 17.03.2005 tarihinde ATO Meslek Komiteleri tarafından hazırlanan ve 24.03.2005 tarihinde ATO Meclisi tarafından onaylanarak bağlayıcılık kazandırılan ATO'nun konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarına yönelik “indirim günleri” kararı, bu tarihten itibaren, ATO üyelerine duyurularak uygulanmaya başlamıştır. 19.07.2005 tarihinde de, Kurumumuza konuya ilişkin muafiyet başvurusunda bulunulmuştur. Kurumumuza bildirim yapılmadan önce yaklaşık 4 ay boyunca uygulanan karar, halen uygulanmaya devam etmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle alınan ve uygulanan kararın 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği kanaatında olduğumuzdan soruşturma açılmasının yerinde olacağını düşünüyoruz ve çoğunluk görüşüne bu nedenle karşıyız.

Tuncay SONGÖR
İkinci Başkan

Süreyya ÇAKIN
Kurul Üyesi

(28.10.2005 tarihli 05-75/1028-286 sayılı Kurul Kararı'na)

KARŞI OY GEREKÇESİ

ATO Meslek Komiteleri ile ATO Meclisi tarafından alınan "indirim günleri" kararına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı yönündeki çoğunluk görüşüne aşağıda yer alan nedenlerden dolayı karşıyız.

ATO Meslek Komitelerinin ve daha sonrada ATO Meclisi'nin "Uyulması Zorunlu Mesleki Karar" aldığı ve indirim günlerinin belli bir takvime bağlandığı ATO'nun "Ankara İndirim Günleri Konusunda Üyelerimize Önemli Duyuru" başlıklı duyuru metninde şu ifadeler yer almaktadır.

"Bu karar uyarınca;

- Yaz dönemi indirimleri 1 Temmuz-31 Ağustos 2005, kış dönemi indimleri 1 Şubat-31 Mart 2005 tarihleri arasında yapılacak,
- Bu tarihler dışında indirim yapılmayacak.
- Mağazalar, Ankara Ticaret Odası'ndan indirim izin belgesi almadan indirime gidemeyecek.
- Yaz indirimine katılmak isteyen mağazalar en geç 30 Haziran 2005 tarihine kadar ATO'ya başvurarak alacakları indirim izin belgesini, mağaza girişinin görünür bir yerine asacaklardır.
- İndirimlerin zamanında ve taahhütler doğrultusunda yapılıp yapılmadığı Ankara Ticaret Odasınca denetlenecek."

İndirim zamanı ve oranlarına uyulmaması halinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) yasası uyarınca ATO tarafından uyarma, kınama ve üyelikten çıkarmaya varan disiplin cezaları ile 3 milyar liraya kadar para cezası verilebileceği de Duyuru'da ayrıca belirtilmiştir.

Söz konusu karar, Ankara'da faaliyet gösteren konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarının, indirim günlerinin tespit edilmesine ilişkindir. Karar uyarınca, belirlenen tarihlerde yapılacak indirim oranları önceden ATO'ya bildirilecek, bildirilen indirim oranlarının dışında ve ATO tarafından belirlenen günler haricinde indirim yapılamayacaktır. Bu durum, 4054 sayılı Kanun'un 4(a) maddesi ile yasaklanan "mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" haline bir örnek teşkil etmektedir. Bu çerçevede inceleme konusu karar, 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı bir teşebbüs birliği kararıdır.

Bununla birlikte; 17.03.2005 tarihinde ATO Meslek Komiteleri tarafından hazırlanan ve 24.03.2005 tarihinde ATO Meclisi tarafından onaylanarak

05-75/1028-286

bağlayıcılık kazandırılan ATO'nun konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarına yönelik "indirim günleri" kararı, bu tarihten itibaren, ATO üyelerine duyurularak uygulanmaya başlamıştır. 19.07.2005 tarihinde de, Kurumumuza konuya ilişkin muafiyet başvurusunda bulunulmuştur. Kurumumuza bildirim yapılmadan önce yaklaşık 4 ay boyunca uygulanan karar, halen uygulanmaya devam etmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle alınan ve uygulanan kararın 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği kanaatında olduğumuzdan soruşturma açılmasının yerinde olacağını düşünüyoruz ve çoğunluk görüşüne bu nedenle karşıyız.

Prof.Dr.Zühtü AYTAÇ
Kurul Üyesi

Rıfki ÜNAL
Kurul Üyesi

**(28.10.2005 tarihli, 05-75/1028-286 sayılı Kurul Kararı'na)
KARŞI OY GEREKÇESİ**

Ankara Ticaret Odası(ATO) Meslek Komiteleri ve ATO Meclisi tarafından alınan 'İndirimli Günler' kararına ilişkin muafiyet tanınamayacağına dair Kararın 3 numaralı bölümündeki çoğunluk görüşüne aşağıdaki nedenlerden dolayı katılamamıştır:

Karar, ATO'nun konfeksiyon ve ayakkabı satıcılarına yönelik 'İndirim Günleri' kararına menfi tespit veya muafiyet tanınması talebine ilişkindir.

ATO'nun talebine konu olan duyuru metninde; yaz dönemi indirimlerinin 1 Temmuz-31 Ağustos, kış dönemi indirimlerinin 1 Şubat – 31 Mart tarihleri arasında yapılacağı, bu tarihler dışında indirim yapılmayacağı, mağazaların ATO'dan indirim izin belgesi almadan indirime gidemeyeceğine dair bir takım düzenlemelere atıf yapılmaktadır.

Mağazaların yapacakları indirimlerin zamanlamasına dair kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin düzenlemeler yapmasının rekabet kuralları ile çelişen bir yönü olmadığı gibi; ATO'ca belirlenecek günlerin dışında indirim yapılamayacağı şeklindeki bir düzenlemenin 4054 sayılı Kanunun 4(a) maddesine aykırı olacağını düşünmenin de doğru bir yaklaşım olmadığı düşünülmektedir. Böyle bir mantık kabul edilirse, kamu düzenine dair yapılan bir çok düzenlemenin, örneğin; dükkânların belli saatler arası açık olacağı, hafta sonu çalışılmayacağı şeklindeki tedbirlerin rekabet kuralları ile çelişeceğini kabul etmek gerekir. Oysa, bu tür düzenlemeler kamu yararı ve tüketiciler bakımından yararlı, hatta zorunludur. Serbest rekabet düzeninin bir kuralsızlık sistemi olmadığı izahıta varestedir. Önemli olan, bu düzenlemelerin gerekli olup olmadığıdır. İndirimlerin zamanlamasına ilişkin ayrımcılık içermeyen, objektif bir düzenleme getirilmesi ve bunun tüm firmalar için eşit bir şekilde uygulanması halinde rekabetin bozulacağı konusunda bir kanaate varılmadığından, çoğunluğun muafiyet verilemeyeceğine dair görüşüne iştirak imkânı bulunamamıştır.

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Kurul Üyesi

Mehmet Akif ERSİN
Kurul Üyesi